

через систему знань, умінь і навичок. Перший етап – ціннісно-змістовий, на якому відбувається формування і усвідомлення мотивів і цінностей майбутньої професійної діяльності, співпадає з вивченням теоретичних дисциплін. Другий етап – інформаційно-когнітивний, де пріоритетом є формування когнітивного компонента організаційно-методичної компетентності та інноваційними засобами виступають вивчення спеціальних дисциплін і проходження виробничих практик. Третій етап практично-технологічний, передбачає вивчення спецкурсів, які безпосередньо пов'язані з практичним освоєнням теоретичних знань, відбувається формування поведінкового та емоційно-вольового компонента організаційно-методичної компетентності.

Забезпечення належних педагогічних умов сприяє успішному формуванню організаційно-методичної компетентності майбутніх фахівців готельно-ресторанного бізнесу, їх професійному становленню й конкурентоспроможності працівників на сучасному ринку праці.

*Тетяна Аноп, Алла Пригодій
(Чернігів, Україна)*

АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТЬОГО СПЕЦІАЛІСТА У ГАЛУЗІ ТРАНСПОРТУ

Анотація. В статті проаналізовано, що розуміють під компетентністю, професійною компетентністю, розглядаються шляхи формування професійної компетентності учнів ЗПТО за допомогою активних методів навчання.

Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, активні методи навчання.

Постановка проблеми. В наш час навчальний процес вимагає постійного вдосконалення, так як відбувається зміна пріоритетів і соціальних

*Матеріали Всеукраїнської студентської конференції
«Перспективи модернізації підготовки майбутніх фахівців технологічної, професійної та
культурологічної освіти»*

цінностей: науково-технічний прогрес все більше усвідомлюється як засіб досягнення такого рівня виробництва, який в найбільшій мірі відповідає задоволенню постійно зростаючих потреб людини, розвитку духовного багатства особистості. Тому сучасна ситуація в підготовці фахівців вимагає докорінної зміни стратегії і тактики навчання. Головними характеристиками випускника будь-якого освітнього закладу є його компетентність і мобільність. У зв'язку з цим акценти при вивченні навчальних дисциплін переносяться на сам процес пізнання, ефективність якого повністю залежить від пізнавальної активності самого учня. Успішність досягнення цієї мети залежить не тільки від того, що засвоюється (зміст навчання), але і від того, як засвоюється: індивідуально або колективно, в авторитарних або гуманістичних умовах, з опорою на увагу, сприйняття, пам'ять або на весь особистісний потенціал людини, за допомогою репродуктивних або активних методів навчання.

Проблемі застосування активних методів навчання в науковій літературі присвячені праці І.В. Вачкова, А.В. Вербицького, Ю.М. Ємельянова, Є.А. Литвиненко, Л.А. Петровської, В.І. Рибальського, П.М. Щербань та багатьох інших. Проблему компетентності в освіті вивчають українські та російські вчені: І.А. Зязюн, Д.Б. Ельконін, І.О. Пометун, В.В. Серіков, Л.А. Петровська та ін. Основні аспекти професійної підготовки фахівців розкриваються в дослідженнях О.М. Алексюка, А.К. Маркової, С.О. Сисоєва та ін. Визначення сутності ключових компетентностей подано в працях І.О. Зимньої, А.В. Хуторського та ін.

Мета статті. Розглянути вплив активних методів навчання на формування професійної компетентності учнів в ЗПТО.

Виклад основного матеріалу. Модернізація системи освіти в країні націлена на приведення результатів її діяльності у відповідність із запитами держави, суспільства й особистості, що сформувалися в ситуації лібералізації

*Матеріали Всеукраїнської студентської конференції
«Перспективи модернізації підготовки майбутніх фахівців технологічної, професійної та
культурологічної освіти»*

економіки і демократичних перетворень. Тому наша система освіти націлена на те, щоб ЗПТО готували компетентнісних фахівців-спеціалістів своєї справи.

У психолого-педагогічній теорії і практиці існують різні підходи до розуміння термінів «компетенція» і «компетентність».

У підходах таких авторів, як А.В. Хуторський, В.Г. Сотнік, Т.А. Степанова поняттями «компетенція» і «компетентність» розглядається коло питань, в якому та чи інша особа (компетентна) володіє знаннями й досвідом. Компетенція є основою для подальшого формування та розвитку компетентності. Компетентність же - це вираженість у конкретної людини якоїсь компетенції, ступінь оволодіння нею, яка проявляється тільки в діяльності, будучи особистісною характеристикою [2].

На нашу думку, компетентність можна розглядати як спосіб реалізації знань, умінь, що сприяє самореалізації особистості. Компетенція - це певні вимоги які ставляться до фахівця, певного виду діяльності, обсяг його професійних функцій а також умови професійної діяльності.

При розгляді проблем модернізації освіти і визначення вимог до випускників ЗПТО широко застосовується термін «професійна компетентність». Дане поняття в наукових дослідженнях розглядається стосовно конкретної діяльності. На думку К. Шапошнікова, професійна компетентність «в цілому характеризується сукупністю інтегрованих знань, умінь і досвіду, а також особистісних якостей, що дозволяють людині ефективно проектувати і здійснювати професійну діяльність у взаємодії з навколишнім світом» [3].

На нашу думку, професійна компетентність учнів представляє собою рівень оволодіння особистістю знаннями, уміннями та навичками з відповідного фаху, маючи які вона здатна успішно ставити та реалізовувати завдання, пов'язані з професійною діяльністю.

Одним із шляхів вдосконалення професійної підготовки майбутніх

*Матеріали Всеукраїнської студентської конференції
«Перспективи модернізації підготовки майбутніх фахівців технологічної, професійної та
культурологічної освіти»*

фахівців є впровадження активних форм і методів навчання.

Активне навчання припускає використання такої системи методів, яка спрямована головним чином не на виклад викладачем готових знань, їх запам'ятовування та відтворення, а на самостійне оволодіння учнями знаннями і вміннями в процесі активної розумової і практичної діяльності. Особливістю активних методів є спонукання учня та педагога до активності, а також взаємодії в процесі навчання учнів між собою або з іншими суб'єктами освітнього процесу.

Активні методи навчання при вмілому застосуванні дозволяють вирішити одночасно три навчально-організаційні завдання:

- 1) підкорити процес навчання керуючому впливу викладача;
- 2) забезпечити активну участь всіх учнів у навчальній роботі;
- 3) установити безперервний контроль за процесом засвоєння навчального матеріалу.

Активні методи навчання можуть використовуватися на різних етапах навчального процесу:

I етап – первинне оволодіння знаннями. Це можуть бути евристична бесіда, навчальна дискусія тощо.

II етап – контроль знань (закріплення), можуть бути використані такі методи як контролюючі машинні програми, тестування тощо.

III етап – формування вмінь, навичок на основі знань і розвитку творчих здібностей, можливе використання імітаційних методів.

Вибираючи конкретний вид активних методів навчання, необхідно поряд з його можливостями врахувати організаційні та змістовні складнощі, що виникають в процесі його розробки та застосування, а також умови здійснення навчального процесу.

Компетентність як об'єктивна характеристика реальності повинна пройти через діяльність, щоб стати компетентністю як характеристикою

*Матеріали Всеукраїнської студентської конференції
«Перспективи модернізації підготовки майбутніх фахівців технологічної, професійної та
культурологічної освіти»*

особистості. В процесі виконання учнем певного комплексу дій досягається мета «навчання дією»: подолати розрив між тим, що людина знає, і тим, що він робить [1].

Саме активні методи навчання і забезпечують «навчання дією», під час якого формуються професійні компетентності: соціальна, індивідуальна, спеціальна.

Висновки. Отже, існує велике різноманіття активних методів формування професійної компетентності майбутніх спеціалістів у галузі транспорту. Правильна організація заняття та зважене використання методів формування компетентності під час викладення навчального матеріалу може бути запорукою успішного засвоєння учнями передбачених програмою знань, умінь та навичок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ткаченко М. Формування компетентності в учнів професійно-технічних навчальних закладів. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2014. № 5. С. 133-138.
2. Хуторской А.В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования. Москва, 2002. С. 135-157.
3. Шапошников К.В. Контекстный подход в процессе формирования профессиональной компетентности будущих лингвистов-переводчиков: автореф. дис. ... канд. пед. наук. Йошкар-Ола, 2006. 26 с.

*Олексій Копилок, Алла Пригодій
(Чернігів, Україна)*

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ В ГАЛУЗІ ТРАНСПОРТУ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Анотація. В статті проаналізовано, що розуміють під інформаційною компетентністю, розглядаються шляхи формування інформаційної компетентності учнів ЗПТО в процесі професійної підготовки.

Ключові слова: компетентність, інформаційна компетентність.

*Матеріали Всеукраїнської студентської конференції
«Перспективи модернізації підготовки майбутніх фахівців технологічної, професійної та культурологічної освіти»*